

Asia: VN/16561/2024

Toimenpiteitä lapsitoiveiden tukemiseksi ja syntyvyyden kohentamiseksi - työryhmän muistio

Palautteen antajan palaute

2.1 Vahvistetaan väestöpolitiikan ja syntyvyyden koordinaatiota sekä tietopohjaa

-

2.2 Kuullaan nuorten näkemyksiä ja vahvistetaan yhteiskunnallista ymmärrystä syntyvyyskehityksestä ja lapsitoiveiden tukemisesta

-

3.1 Lisätään nuorten ja nuorten aikuisten hedelmällisyystietoisuutta

-

3.2 Vahvistetaan hedelmällisyysneuvontaa ja -palveluita

-

3.3 Hedelmöityshoidot

-

4.1 Tuetaan nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveyttä

-

4.2 Tarjotaan suosituksia nuorten aikuisten ruutuajan määrään ja laatuun

-

4.3 Tarjotaan tukea nuorten aikuisten parisuhteisiin

-

5.1 Nostetaan koulutustasoa ja helpotetaan opiskelun ja vanhemmuuden yhteensovittamista

-

5.2 Vahvistetaan työllisyyttä sekä tasa-arvoa ja perheystävällisyyttä työelämässä

-

6.1 Vahvistetaan odottavien vanhempien, synnyttäneiden ja vauvaperheiden tukea

-

6.2 Kehitetään vanhemmuuden ja arjessa jaksamisen tuen palveluita

-

7.1 Huolehditaan lapsiperheiden etuuksien riittävästä tasosta ja selvitetään taloudellisia kannustimia lapsensaannin aikaistamiseksi

-

7.2 Seurataan ja kehitetään perhevapaiden ja lastenhoidon tukien järjestelmää

-

8 Muut huomiot ja mahdolliset ehdotukset lapsitoiveiden tukemiseksi ja syntyvyyden kohentamiseksi

Miesten tasa-arvo ry (MTA) on hyvin pettynyt työryhmän esityksiin. Työryhmä ei ole kyennyt irrottautumaan traditionaalisesta, hyvin naiskeskeisestä lähestymistavasta syntyvyyteen, eikä se näin ollen kykene tarjoamaan riittävän radikaaleja muutosesityksiä, vaikka tilanteen vakavuus edellyttäisi juuri perinteisten ajattelumallien kyseenalaistamista ja rohkeita avauksia. MTA ei näe, että työryhmän esitykset tulisivat toteutuessaan millään merkittävällä tavalla lisäämään syntyvyyttä Suomessa.

Keskeinen ongelma työryhmän raportissa on sen täysin naiskeskeinen lähestymistapa. Vaikka tutkitusti tiedetään, ja työryhmän jäsentenkin se pitäisi tietää, että enemmistö vasten tahtoaan lapsettomiksi jäävistä ihmisistä Suomessa on miehiä, ei tämä tosiasia näy millään tavoin työryhmän raportissa. Keskeinen syy miesten vastentahtoiseen lapsettomuuteen on Suomen koulutuksen tasa-arvotilanne, joka on poikkeuksellisen surkea. Työryhmän esityksessä ei millään tavoin nouse esille se tosiasia, että syntyvyyden lasku johtuu isolta osalta siitä, että huonommin koulussa pärjäävät pojat sekä heikommin koulutetut ja herkemmin syrjäytyvät miehet muodostavat keskeisen ihmisryhmän, joka ei tule saavuttamaan tavoitteitaan perheen perustamisessa ja lasten hankkimisessa.

Yksinkertainen tosiasia on se, että heikommin koulutetut ja syrjäytyneet miehet jäävät todennäköisemmin lapsettomiksi. Näille miehille STM:n työryhmällä ei ole mitään annettavaa. Edes heidän olemassaoloon ei kyetä tai haluta tunnustaa.

Jos työryhmä oikeasti haluaisi saada aikaan muutoksen Suomen romahtaneeseen syntyvyyteen, sen pitäisi ensisijaisesti vaatia erityistä panostusta poikien ja nuorten miesten koulutukseen. Koulutuksen tasa-arvo-ongelmista on Suomessa puhuttu jo vähintään neljännesvuosisata, mutta mihinkään poika- tai mieserityisiin toimiin poikien koulumenestyksen ja oppimistulosten parantamiseksi tai miesten koulutustason nostamiseksi ei ole Suomessa ryhdytty. Työryhmän esityksessä toki mainitaan koulutustason nostaminen, mutta se tehdään korostetun sukupuolineutraalisti. Eli mihinkään erityisiin toimiin poikien ja miesten heikomman aseman parantamiseksi ei edelleenkään olla valmiita tarttumaan. Niin kauan kuin tätä todellista tasa-arvo-ongelmaa ei eksplisiittisesti tunnusteta, ei mikään tule muuttumaan parempaan suuntaan. MTA pitää aivan ehdottoman välttämättömänä sitä, että Suomessa syntyvyyden nostamiseksi pannaan koulutuksessa toimeen poika- ja mieserityisiä toimia.

Itse asiassa kaikki työryhmän sukupuolispesifit esitykset ovat nais erityisiä. Hyvä esimerkki on se, että hedelmöityshoitoihin kyllä vaaditaan lisäpanostuksia, mutta sijaissyntyysjärjestelyjä ei mainita sanallakaan työryhmän esityksissä.

Sijaissyntyysjärjestelyjen kieltäminen, jolle ei Suomessa ole kyetty esittämään painavia perusteluja, asettaa yksinäiset miehet ja miesparit eriarvoiseen asemaan omien lasten hankkimisessa verrattuna yksinäisiin naisiin ja naispareihin, joille hedelmöityshoidot tämän mahdollistavat. MTA korostaa, että tämä eriarvoisuus ei johdu biologiasta, vaan miehiä sukupuolen perusteella syrjivästä lainsäädännöstä. MTA kysyy, miksi tasa-arvoasioista vastaava STM:ää edustava työryhmä ei ole valmis edistämään syntyvyyttä purkamalla miehiin kohdistuvasta sukupuolisyrrjintää?

MTA pitää hyvin valitettavana sitä, ettei miesten ja poikien oikeuksien ja hyvinvoinnin

laiminlyöntiä, joka on Suomessa jatkunut jo vuosikymmeniä, olla edelleenkin valmiita lopettamaan. Voisi kuvitella, että tehdyistä virheistä haluttaisiin ottaa opiksi ja että poliittista linjaa oltaisiin valmiita muuttamaan, kun sen voidaan kiistatta nähdä johtaneen tuhoisiin seuraksiin koko suomalaisen yhteiskunnan kannalta, mutta niin vain STM:n työryhmä haluaa meillä edelleen jatkettavan samaan malliin. Aika ja resurssit muutoksen aikaansaamiseksi alkavat käydä vähiin ja STM:n työryhmä esityksineen liittyy hukattujen mahdollisuuksien pitkään listaan.

Erno Juuso
Miesten tasa-arvo ry